

حسابداری محیط زیست

نادر کاظم زاده ارسبی

برای این هدف است که شرکت بتواند فرآیندها، ارتباطات و فعالیت‌های خود را بدون آسیب‌رسانی به محیط زیست به انجام برساند. برخی شرکت‌های ایرانی از جمله شرکت‌های فعال در بورس اوراق بهادار تهران، به ایجاد سیستم مدیریت زیست محیطی

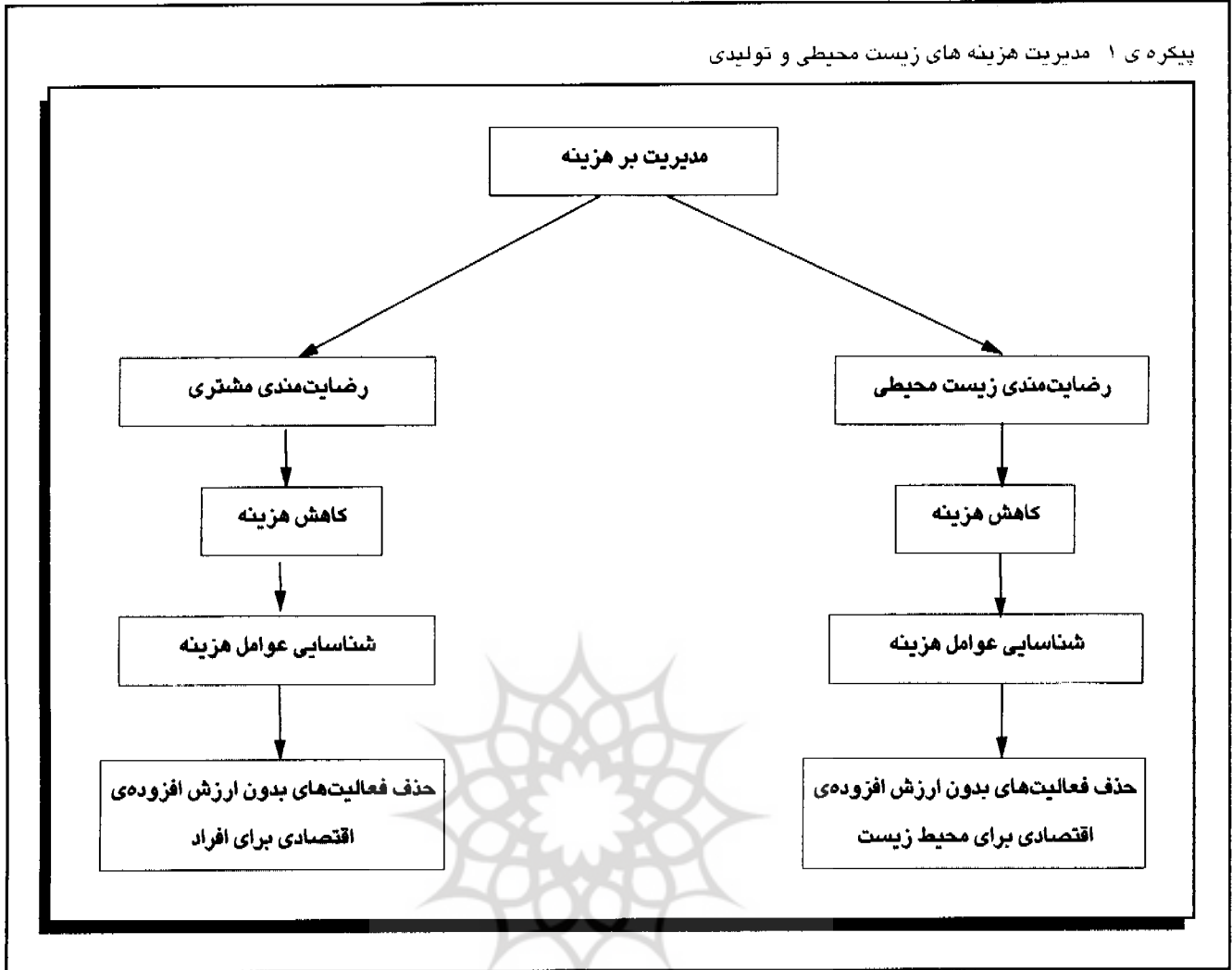
اقدام می‌کنند و اگر چه در این راستا هزینه‌های واقعی به شرکت تحمیل می‌شود، لیکن در مقابل هزینه‌ها، منافع و ارزش افزوده‌ای را به دنبال خواهد داشت. موضوع حسابداری فعالیت‌های زیست محیطی در قالب یک فعالیت مستقل قابل ارزیابی است. از یک طرف به دلیل پیروی از

هزینه‌ها است. هزینه‌یابی زیست محیطی فعالیتی است که می‌تواند موجب افزایش ارزش شرکت گردد. استاندارد بین‌المللی ایزو ۱۴۰۰۰ یک سیستم کنترل مدیریتی است که عملکرد زیست محیطی شرکت را به گونه‌ای تعریف می‌کند که نیازمندی‌های این استاندارد را پوشش دهد و در مجموع

بیشتر یا کسب محبوبیت تجاری، مجبور به تحمل هزینه‌های زیست محیطی می‌شوند و از سوی دیگر برای ارزیابی مثبت عملکرد خاص حفاظت از محیط زیست، ناچار به کاهش هزینه‌های مزبورند.

برای مدیریت هزینه‌های زیست محیطی اولین نیاز به رسمیت شناختن این

در عصر حاضر با توجه به وجود برخی از محدودیت‌های زیست محیطی به ویژه در تجارت جهانی و تنگ شدن عرصه‌ی رقابت، به ناچار بعضی شرکت‌های انتفاعی از یک سو برای رفع این محدودیت‌ها و دستیابی به درآمد

برای تولید محصولات مختلف صرف می‌شود، در بهای تمام شده محصولات تولیدی به درستی منعکس نمی‌شود و صنایع سبز به‌رغم تحمل هزینه‌های محیطی داخلی نسبت به صنایع غیرسبز مشابه، محصولاتی را که برود یکسان تولید می‌کنند. در حالی که مدیریت نه تنها در خصوص کارایی و اثربخشی فعالیت موسسه تحت سرپرستی خود مسئول است بلکه در مقابل هر آنچه در قبال فعالیت انتفاعی، در مورد مشکلات محیطی بروز می‌کند، نیز مسئول است. یک واحد انتفاعی در کنار مسئولیت‌های اقتصادی ناچار به پذیرش مسئولیت محیطی یا اجتماعی نیز می‌باشد.

ثروت سهامداران گردید. با توجه به مشکل عدم وجود اطلاعات حسابداری با صحت و دقت بیشتر در شرکت‌هایی که در کنار فعالیت اصلی خود، فعالیت‌های زیست محیطی را هم مدیریت کنند، ضرورت وجود یک سیستم هزینه‌یابی مناسب احساس می‌شود. در حال حاضر نگرش تازه‌ای نسبت به آثار زیست محیطی ناشی از فعالیت صنعتی موسسات انتفاعی بروز کرده است، این موضوع نگاه موسسات انتفاعی را از طراحی محصول و فرایندها تا خدمات پس از فروش دچار تغییرات عمده‌ای کرده است. این در حالی است که ارزش واقعی منابع طبیعی از جمله هوا، زمین، آب و غیره که

یک الگوی بهبود مستمر در فرایند اجرای متمیزی زیست محیطی، امکان ارزیابی عملکرد مدیران فراهم شده است و از طرف دیگر گزارشگری مالی برون سازمانی، در خصوص عملکرد زیست محیطی، می‌تواند هزینه و منفعت برنامه‌های زیست محیطی و اهداف مدیریت را برای استفاده‌کنندگان خارجی فراهم کند. اگر چه برخی از منافع ناشی از تحمل هزینه‌های زیست محیطی صرفاً کیفی است و قابل اندازه‌گیری عینی نیست. لیکن با افشای مناسب در گزارشگری مالی می‌توان دیدگاه مثبتی در میان سهامداران و بازار سرمایه ایجاد کرد و به تبع آن از طریق افزایش P/E و نهایتاً افزایش ارزش روز سهام، موجب افزایش

حسابداری زیست محیطی

حسابداری محیط زیست کاربردهای متفاوتی دارد که از جمله می‌توان حسابداری درآمد ملی، حسابداری مالی یا حسابداری مدیریت را نام برد. حسابداری درآمد ملی از دیدگاه اقتصاد ملی به منابع و مصارف طبیعی نگاه می‌کند، حسابداری مالی از نگاه استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی به جهت تصمیم‌گیری و ارائه‌ی مسئولیت‌های عمومی به موضوع می‌پردازد و بالاخره حسابداری مدیریت به عنوان یک سیستم اطلاعاتی با هدف پشتیبانی تصمیمات مدیریتی به موضوع می‌نگرد.

به جهت حساسیت موضوع محیط زیست چه به عنوان یک الزام برون سازمانی و چه درون سازمانی، حسابداری زیست محیطی به هزینه‌یابی فعالیت‌های زیست محیطی می‌پردازد. در این نوع حسابداری موضوع هزینه به جهت واقعی بودن آن و تاثیری که بر عملکرد اقتصادی بنگاه انتفاعی می‌گذارد بسیار حائز اهمیت می‌گردد. آثار هزینه‌های زیست محیطی در فعالیت اقتصادی زمانی قابل توجه خواهد بود که نکات مثبتی را برای عملکرد آتی بنگاه انتفاعی به همراه داشته باشد.

حسابداری مدیریت به عنوان سیستمی که پشتیبان تصمیم است در برخورد با هزینه‌های واقعی متحمله توسط بنگاه تجاری به ناچار هزینه‌های زیست محیطی را از سایر هزینه‌ها تفکیک می‌کند و با نگاهی متفاوت به ارائه‌ی اطلاعات مالی در این خصوص می‌پردازد. مدیریت هزینه از یک سو با عوامل خارجی و از سوی دیگر با عوامل داخلی بنگاه اقتصادی درگیر است. اگر عامل خارجی را رضایت‌مندی مشتری تلقی کنیم، آنگاه کاهش هزینه از طریق

پیکنده ی ۲ هدف گزارشگری زیست محیطی

سیستم اخبار و حسابداری اخبار آرک

آموزش نامحدود . سه ماه پشتیبانی . کارافتی مادام العمر

۹۱۲۶

شرکت آرک

آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۱۱

دفتر مرکزی: ۰۲۱۵۶۶۵۱۶

۰۲۱۵۰۱۸۳ - ۰۲۱۵۳۹۷۱

انتفاعی هزینه‌های فعالیت‌های زیست محیطی را بدون مقابله با منافع آن، تنها به عنوان اقلام هزینه‌ای منظور می‌کنند و در گزارشگری مالی به گونه‌ای موثر آنها را افشا نمی‌کنند. پیکره‌ی ۲، اهداف گزارشگری زیست محیطی را نشان می‌دهد.

افشای هزینه‌های زیست محیطی در راستای حفظ ثروت سهام‌داران موجب افزایش ارزش بنگاه انتفاعی می‌شود. اگرچه منافع این گونه هزینه‌ها قابل تقویم به ریال نیست، ولی در عین حال ایجاد تمایز در بنگاه انتفاعی به عنوان یک صنعت سبز را موجب می‌گردد و به‌رغم وجود مزیت‌ها در حفظ بازار رقابتی در میان صنایع مشابهی غیرسبز، از طریق ایجاد محبوبیت اجتماعی، آثار مفید و موثری بر قیمت سهام این‌گونه بنگاه‌ها در بازار بورس اوراق بهادار خواهد داشت، لذا گزارشگری زیست محیطی بانگاه دقیق‌تری باید مورد توجه مدیران واحدهای اقتصادی باشد، به ویژه واحدهایی که مخارج زیست محیطی را متحمل می‌شوند.

منابع

- 1- Kevin A. Kitzman, "Environmental Cost Accounting for Improved Environmental Decision Making". Pollution Engineering, December 2001, 20-29
- 2- A. J. Richardson, M. Welker, "Social Disclosur, Financial Disclosure and Cost of Equity Capital", Accounting Organizations and Society, 26(2001), 597-616
- 3- S. B. Hugnes et Al, "Corporate Environmental Disclosures: Are they useful in deternuning Environmental Performance?", Journal of Accounting and Public Policy, 20(2001), 217-240
- 4- Environmental Protection Agency, "An introduction to Environmental Accounting as a Business Management tool", Office of Pollution Prevention and Toxics, Juin 1995

شناسایی عوامل آن با هدف حذف فعالیت‌های بدون ارزش افزوده مواجه است و طیف این عوامل از طراحی محصول تا خدمات پس از فروش را شامل می‌گردد. در حالی که اگر عامل خارجی، رضایت‌مندی زیست محیطی باشد، آنگاه کاهش هزینه از طریق شناسایی عوامل آن با هدف حذف فعالیت‌های بدون ارزش اقتصادی مشکل خواهد شد. به عبارتی هزینه‌های زیست محیطی گاهی بدون ارزش افزوده قابل تقویم‌اند و بنگاه اقتصادی بنا به این محدودیت تمایلی به حذف فعالیت‌های زیست محیطی ندارد. لیکن کنترل و کاهش هزینه‌ی این گونه فعالیت‌ها را برنامه‌ریزی می‌کند و این به آن معنا است که مدیریت هزینه‌های زیست محیطی باهدف رضایت‌مندی زیست محیطی عملی است و برای انجام آن ناگزیر به تفکیک هزینه و انتخاب شاخص‌های مناسب هستند. پیکره‌ی ۱، مدیریت هزینه‌های زیست محیطی و تولیدی را نشان می‌دهد.

با این که حسابداری زیست محیطی از یک سو گزارشگری زیست محیطی را نیز در بر دارد و از سوی دیگر عملکرد زیست محیطی از دید استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی حائز اهمیت است، اما اهداف گزارشگری عملکرد اقتصادی با اهداف گزارشگری زیست محیطی کاملاً انطباق ندارد، لذا به جهت محدودیت موجود در علائق استفاده‌کنندگان، نیاز به الزامات گزارشگری ویژه احساس می‌گردد. از آن جهت که بنگاه‌های انتفاعی مخارجی را تحت موضوع محیط زیست متحمل می‌شوند، لذا ارائه‌ی یک تصویر از عملکرد زیست محیطی که حاوی منافع حاصل از تحمل هزینه‌های مزبور باشد، با توجه به ساختار موجود حسابداری، دشوار است، به این جهت بسیاری از بنگاه‌های